

Kirjallinen kysymys KK 221/2024 vp

Jouni Ovaska kesk

Kirjallinen kysymys hallituksen päätösten vaikutuksista liikennepolttoaineiden hintoihin ja niiden kompensoimisesta autoilijoille

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan "liikennepolttoaineiden hinta ei nouse hallituksen toimenpiteiden takia".

Niin ikään hallitusohjelmaan on kirjattu: "Lainsäädäntöä muutetaan siten, että jakeluvelfoite pysyy nykyisessä 13,5 prosentissa vuonna 2024. Vuosina 2025—2027 jakeluvelfoitetta nostetaan maltillisesti asteittain siten, että vuonna 2025 taso on 16,5 prosenttia, vuonna 2026 19,5 prosenttia ja vuonna 2027 22,5 prosenttia. Ns. kehittyneimpien jakeiden lisävelvoitetta nostetaan nykyisestä kahdesta prosentista vuonna 2025 kolmeen prosenttiin ja vuonna 2026 neljään prosenttiin. Pyritään maksimoimaan kotimaisen biokaasun osuus lisävelvoitteen täyttymisessä."

Hallitusohjelmassa on myös lupaus siitä, että "vuosien 2025—2027 aikana jakeluvelfoitteen noston vaikutus polttoaineiden hintaan kompensoidaan esimerkiksi jakeluvelfoitteen joustomekanismin käyttöönotolla, liittämällä liikennesähkö jakeluvelfoitteeseen ja laskemalla polttoaineiden verotusta, mahdollisuuksien mukaan painottaen uusiutuvan jakeen veron keventämistä".

Hallitus toteutti vuoden 2024 alusta liikennepolttoaineverotuksen alentamisen. Bensiniin ja sitä korvaavien tuotteiden valmistevero laski keskimäärin 3,9 senttiä litralta ja dieselin ja sitä korvaavien polttoaineiden valmistevero keskimäärin 3,8 senttiä litralta. Huojennukseen hallitus käytti vuoden 2024 tasolla noin 168 miljoonaa euroa. Kehysriihessään huhtikuussa 2024 hallitus päätti korottaa yleistä arvonlisäverokantaa 25,5 prosenttiin. Arvioiden mukaan se olisi nostamassa voimaan tullessaan, näillä näkymin jo syyskuun alussa, liikennepolttoaineiden pumppuhintoja noin 3 senttiä litralta.

Arvioiden mukaan jakeluvelfoitteen yhden prosenttiyksikön korotuksen vaikutus olisi 1—1,2 senttiä litralta. Vaalikauden kolmelle viimeiselle vuodelle vuosittain hallitusohjelmassa toteutettavat jakeluvelfoitteen korotukset olisivat nostamassa liikennepolttoaineiden hintoja noin 9—11 senttiä litralta.

Valtiovarainministeriön esityksessä julkisen talouden suunnitelmaksi liikennepolttoaineiden veronalennukseen olisi varattu vuosille 2026 ja 2027 yhteensä 100 miljoonaa euroa.

Hallitus päätti kehysriihessään myös, että Suomi liittyy EU:n liikennettä koskevaan päästökaup-pajärjestelmään vuonna 2027. Hallitus ei päätöksellään ole siten käyttämässä mahdollisuutta ly-

Kirjallinen kysymys KK 221/2024 vp

kätä EU-päästökauppajärjestelmään siirtymistä vuoteen 2031. Myös tämä tulee nostamaan liikennepolttoaineiden pumppuhintoja jopa kymmenillä senteillä litralta, minkä hallitus kompensoi kuljetusyrittäjille ainakin osittain ottamalla käyttöön ns. ammattidieselveronpalautusjärjestelmän vuoden 2027 alussa.

Oma lukunsa voi olla myös, millaisia seuraamuksia hallituksen perääntyminen toteuttaa Suomen antamia sitoumuksia vähentää liikenteen päästöjä tulee aiheuttamaan. Viime kädessä Suomea uhkaavat EU-sanktiot tai velvollisuus ostaa muilta jäsenmailta päästövähennysoikeuksia.

Käsityksemme mukaan hallituksen päätökset yhteenlaskettuina hallitus on omilla päätöksillään, ja hallitusohjelmansa vastaisesti, nostamassa liikennepolttoaineiden pumppuhintoja jopa huomattavasti puhumattakaan toisen päähallituspuolueen perussuomalaisten lupauksista. Perussuomalaiset lupasi viime vaalikaudella johdonmukaisesti ja vuosi toisensa jälkeen alentaa liikennepolttoaineiden hintoja sellaisilla keinoilla, joiden eduskunnan valtiovarainvaliokunta mietinnössään kolmeen kansalaisaloitteeseen totesi maksavan miljardeja euroja menetettyinä verotuloina ja olevan myös osittain EU-sääntelyn vastaisia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mikä on hallituksen tähän asti tekemien päätösten ja hallitusohjelmaan kirjatun jakeluvelvoitteen kasvattamisen yhteisvaikutus bensiinin ja dieselin pumppuhinnoille vaalikauden lopussa vuonna 2027,

kuinka hallitus aikoo pitää hallitusohjelmaansa kirjaamansa lupauksen olla omilla päätöksillään nostamatta liikennepolttoaineiden pumppuhintoja,

kuinka paljon hallitus on varautunut vielä alentamaan polttoaineverotusta,

miksi hallitus on päättänyt liittää Suomen fossiilisen polttoaineen jakelua koskevaan EU-päästökauppajärjestelmään jo vuonna 2027 eikä käyttänyt mahdollisuutta lykätä sitä vuoteen 2031,

aikooko hallitus kompensoida EU-päästökauppajärjestelmään liittymisestä vuonna 2027 johtuvat liikennepolttoaineiden pumppuhintojen hinnannousut kuljetusyrittäjien (ns. ammattidiesel) lisäksi myös tavallisille autoilijoille ja

onko hallitus omilla päätöksillään vesittämässä Suomen EU:lle antamia sitoumuksia vähentää liikenteen päästöjä, mikä voi myöhemmin koitua suomalaisille veronmaksajille kalliiksi (EU-sanktiot sekä velvoite ostaa päästövähennysoikeuksia)?

Helsingissä 4.6.2024

Jouni Ovaska kesk